

Sygn. akt II Ca 1734/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 sierpnia 2023 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu, Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Ryszard Małecki

Sędziowie: Małgorzata Radomska-Stęplewska

Rafał Kubiak

po rozpoznaniu w dniu 31 sierpnia 2023 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...)Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w K.

przeciwko E. K.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Pile

z dnia 1 lipca 2022 r.

sygn. akt I C 441/21

oddala apelację.

Małgorzata Radomska-Stęplewska Ryszard Małecki Rafał Kubiak

UZASADNIENIE

Powód (...)Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w K. domagał się zasądzenia solidarnie od pozwanych J. K. i E. K. kwoty 55.198,56 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 10 stycznia 2020 r. do dnia zapłaty i obciążenia pozwanych kosztami procesu.

Postanowieniem z dnia 13 października 2020 r. Sąd Rejonowy w Pile zawiesił postępowanie wobec pozwanego J. K. wobec ogłoszenia wobec niego upadłości konsumenckiej, a wyrokiem częściowym z dnia 13 października 2020 r. uwzględnił powództwo w całości w stosunku do pozwanej, zasądając od niej kwotę dochodzoną pozwem i obciążając kosztami procesu.

Pozwana zaskarżyła wyrok apelacją, domagając się jego zmiany i oddalenia powództwa oraz obciążenia powoda kosztami procesu za obie instancje, ewentualnie uchylenia wyroku i przekazania sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie i obciążenie pozwanej kosztami postępowania apelacyjnego.

Wyrokiem z dnia 24 sierpnia 2021 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu uchylił wyrok Sądu I instancji i sprawę przekazał temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy postanowieniem z dnia 1 lipca 2022 r. Sąd Rejonowy w Pile umorzył postępowanie wobec pozwanego J. K., a wyrokiem z tej samej daty:

zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 27.545,55 zł wraz z odsetkami maksymalnymi za opóźnienie liczonymi :

- od kwoty 10.248,11 zł od dnia 10 stycznia 2020 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 543,38 zł od 1 lutego 2020 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 552,45 zł od 1 marca 2020 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 555,36 zł od 1 kwietnia 2020 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 565,40 zł od 1 maja 2020 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 577,17 zł od 1 czerwca 2020 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 562,31 zł od 1 lipca 2020 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 568,50 zł od 1 sierpnia 2020 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 569,22 zł od 1 września 2020 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 572,70 zł od 1 października 2020 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 578,62 zł od 1 listopada 2020 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 579,75 zł od 1 grudnia 2020 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 585,47 zł od 1 stycznia 2021 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 586,87 zł od 1 lutego 2021 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 594,37 zł od 1 marca 2021 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 595,93 zł od 1 kwietnia 2021 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 597,74 zł od 1 maja 2021 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 602,99 zł od 1 czerwca 2021 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 605,08 zł od 1 lipca 2021 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 610,14 zł od 1 sierpnia 2021 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 612,51 zł od 1 września 2021 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 616,26 zł od 1 października 2021 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 618,47 zł od 1 listopada 2021 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 616,04 zł od 1 grudnia 2021 r. do dnia zapłaty,

- od kwoty 618,88 zł od 1 stycznia 2022 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 629,87 zł od 1 lutego 2022 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 637,12 zł od 1 marca 2022 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 642,33 zł od 1 kwietnia 2022 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 647,99 zł od 1 maja 2022 r. do dnia zapłaty,
- od kwoty 654,52 zł od 1 czerwca 2022 r. do dnia zapłaty,

oddalił powództwo w pozostałej części,

kosztami procesu obciąża pozwaną i powoda po połowie, pozostawiając ich szczegółowe rozliczenie referendarzowi sądowemu.

Apelację od tego wyroku wywiódł powód, zaskarżając wyrok w punktach 2. i 3. i domagając się jego zmiany i zasądzenia od pozwanej na rzecz powoda kwoty 27.633,01 zł z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie od dnia 10 stycznia 2020 r. do dnia zapłaty i obciążenie pozwanej całością kosztów procesu.

Pozwana nie złożyła odpowiedzi na apelację.

Sąd Okręgowy zważył. co następuje:

Apelacja powoda nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia Sądu Rejonowego i uznaje je za własne, aprobuje również rozważania tego Sądu z uwzględnieniem poniższych uwag.

Sąd Okręgowy ponownie podkreśla, że sąd bada z urzędu, czy postanowienia umowy zawartej z konsumentem są abuzywne, o czym była mowa w uzasadnieniu wyroku tut. Sądu z dnia 24 sierpnia 2021 r. Nie ma znaczenia sama zgodność z ustawowym limitem pozaodsetkowych kosztów pożyczki – pozaodsetkowe koszty kredytu konsumenckiego mieszczące się w granicach limitów ustawowych muszą nadto spełniać wymóg braku abuzywności. Powód nie wykazał, by postanowienia zakwestionowane przez Sąd Rejonowy były indywidualnie negocjowane (samo podanie do wiadomości konsumenta danego uregulowania umownego i podpisanie umowy nie jest tożsame z prowadzeniem w tej kwestii negocjacji). Potrzeba obciążenia konsumenta dodatkowymi opłatami (pozaodsetkowymi kosztami kredytu) i ich wysokość winna być wyjaśniona w samej umowie – tak by konsument miał szansę w sposób swobodny ocenić zasadność zwiększenia jego zadłużenia, czy dane obciążenie finansowe jest konieczne i czy godzi się je ponieść. Wymogu tego nie spełnia wyjaśnienie przez pożyczkodawcę ex post, z jakiego powodu pobierane są pozaodsetkowe koszty kredytu i jakie mają uzasadnienie ekonomiczne.

Jeżeli chodzi o kwestię ubezpieczenia – dokument załączony do apelacji podlegał pominięciu na podstawie art. 381 kpc. Niezależnie od tego – nie sposób abstrahować od faktu, że kwestia ta jest uregulowana w umowie między pożyczkodawcą i pożyczkobiorcą i składka ubezpieczeniowa również jest kredytowana. W takiej sytuacji badaniu pod względem abuzywności podlega kwestia potrzeby ubezpieczenia, jego ekwiwalentności, oceny ryzyka, wysokości składki i warunków ubezpieczenia.

W konsekwencji, prawidłowo Sąd Rejonowy uznał, że zadłużenie pozwanej winno być wyliczone przy uwzględnieniu zmniejszenia kwoty kredytowanej o składniki wyłączone z niej jako abuzywne. Zarazem jednak błędnie Sąd Rejonowy przyjął, że zmniejszenie kwoty pożyczki (umniejszenie jej o kwoty wynikające z postanowień niedozwolonych) uzasadnia akceptację symulacji dokonanej przez powoda zmniejszającej liczbę rat do 68. Usunięcie z umowy postanowień abuzywnych skutkuje modyfikacją zadłużenia i koniecznością przeliczenia na nowo harmonogramu

spłat przy zachowaniu okresu kredytowania i liczby rat. Tym samym modyfikacji ulegała wysokość rat pożyczki przy pozostawieniu okresu kredytowania i liczby rat (119). Nadto, przyjmując, że brak było podstaw do wypowiedzenia umowy, Sąd Rejonowy winien oddalić powództwo, ponieważ podstawę faktyczną powództwa stanowiło twierdzenie o rozwiązaniu umowy i postawieniu pożyczki w stan natychmiastowej wymagalności, nie zaś żądanie wykonania umowy i zapłaty przeterminowanych rat. Przy takiej podstawie faktycznej powództwa, kiedy powód domaga się zapłaty całej kwoty w związku z postawieniem reszty niespłaconego kredytu (pożyczki) w stan natychmiastowej wymagalności, tak skonstruowane roszczenie nie odnosi się do żądania zapłaty bieżących rat, których termin płatności wynika z harmonogramu przyjętego w umowie. Kwestia ta wymagałaby skierowania odrębnego żądania w formie odrębnego powództwa na drogę postępowania sądowego (por. wyrok SA w Krakowie z dnia 13 lutego 2020 r., I ACa 240/19). Sąd I instancji nieprawidłowo zatem wyszedł ponad żądanie, zasądzając na rzecz powoda roszczenie nieobjęte pozwem, wynikające z nadal wiążącej strony umowy.

Zgodnie z rozliczeniem umowy pożyczki przedstawionym przez powoda na etapie postępowania apelacyjnego w piśmie z dnia 3 sierpnia 2023 r. na dzień wypowiedzenia umowy pożyczki istniała po stronie dłużnika zaległość w postaci odsetkowej części rat w wysokości 769,10 zł. Stosownie więc do punktu 29. umowy pożyczki nie było podstaw do wypowiedzenia umowy – dłużnik nie pozostawał w opóźnieniu w zakresie pełnych rat pożyczki za co najmniej dwa okresy płatności. Stojąc jednocześnie na stanowisku, że sąd związany jest żądaniem pozwu w zakresie podstawy faktycznej żądania opartej na rozwiązaniu umowy i postawieniu roszczenia w stan natychmiastowej wykonalności, Sąd Okręgowy nie mógł wyjść ponad żądanie i zasądzić wymagalnych rat na podstawie wiążącej strony umowy – jako roszczenia niezgłoszonego w pozwie (art. 321 § 1 kpc.). Zarazem jednak, zważywszy że apelację od wyroku wywiódł wyłącznie powód, Sąd Okręgowy nie mógł orzec na jego niekorzyść i oddalić powództwa w całości (art. 384 kpc.).

Mając na uwadze powyższe, apelacja podlegała oddaleniu jako bezzasadna na podstawie art. 385 kpc.

Małgorzata Radomska-Stęplewska Ryszard Małecki Rafał Kubiak